

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția. Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare

Tinerimea academică.

Se împlinesc săptămâni, de când junimea noastră, care studiază la facultatea de drept din Oradea-mare, este deoparte obiectul atențiunii publicului român, ăra de altă parte ținută, spre care se îndreptăză săgețile veninoase ale ăiaristice maghiare, cu deosebire însă a foilor mai locale.

Am înregistrat până acum din lipsa de spațiu numai cronici scurte asupra acestei chestiuni, rămânând, ca să descoperim cetitorilor și vederile noastre, ceea-ce o facem acum, când afacerea s'a mai domolit.

Nu există învinuiri mai grave ce s'ar putea face unei tinerimi academice, ca și cele-ce ăilnic le debutăză jurnalistica jidovită, deja de mult dedată a face dintr'un țințariu — armăsariu mai ales atunci, când este vorba despre vr'o chestiune de interes românesc. Jurnalistica acăsta neconștientă și tendențioasă, dă primul impuls, umflă binisor lucrul și astfel — luând avânt pe aripile opiniunii publice — se formează din el în urma urmelor o mirozenie fabuloasă.

Așa a fost cazul cu tinerii ascultători de drept din Cluj. Diarele de acolo bucinău urbi et orbi despre marea „obraznicie și tradare valahă”, care a degenerat într'atâta, încât a sdrobotit în țănduri însuși chipul respectatului nostru monarch, atribuindu-se acelor tineri luarea din cuiu a chipului și furișoă lui sfărîmare.

Pentru ămeni cu creeri neînfăbentați de ură față de neamul nostru mult prigunit, acest lucru dela început era de necredut; ăr acum și cercetarea nepărtinită a constat, că totă afacerea a fost o fabulă, născută din împregiurarea, că unul dintre tinerii adunați la un pocal de bere, în șirul discuțiunii pacifice — făcând un gest — lovesce din întâmplare icăna Maiestății Sale și astfel i-se sparge sticla. Atâta e tot.

Intre astfel de împregiurări, nu-i mirare, că cazul tinerimei academice din Oradea-Mare a fost luat o dezvoltare neprevădută. E destul ca 3—4 colegi să se întrunescă într'o ăra de recreațiune la locuința unuia din ei, să cetescă o fôie română ori să cânte chiar un cântec românesc, sau ca tinerii români, să se adune la o sêră de cunoscință, și să petrecă câteva ăre în discuțiuni nevinovate, ca măneci să se pôtă descoperi lumii un mare complot secret, în care s'au făcut pregătiri pentru o organizare estinsă, și tôte aceste cu scopul „infernă” de a scôte patria din ăișini și a o arunca în brațele inimicului închipuit.

„Acăsta este tradare țățșe” — strigă „Arad és Vidéke”, — „care nu pôte rămânea nerăsăbunată.

„Nu e permis a suferi, ca nisce necopti” etc. Agitatorii trebuie trași în cercetare disciplinară pentru tradare de patrie! — esclămă toți.

Nimic nu indică mai bine „gravele păcate” ale tinerilor nostri, pentru cari se cere osândă aspră asupra capului lor, decât însași rugărea tinerimei adresată cătră corpul profesoral și prin care ei înșiși pretind introducerea cercetării disciplinare în contra lor.

Etă-o:

Onorat corp profesoral!

Ne permitem să atragem atențiunea Onoratului corp profesoral, cumcă pressa maghiară, („Egyetértés” 21 Octomvrie „trădare”; „N. Váradi Napló” N-rii dela 19, 21 și 22 Octomvrie; „Tiszántul” 20 Oct. „complot”; „N. Váradi” n-rii 20, 21 și 23 Octomvrie, și alte ăiare, pe cari ținem de prisos a le mai cita), ne acusă, că am complota în dosul ușilor încuiate, că nutrim ură de rassă, că trădăm patria.

Tot aceste acuse ni le-a repetat în 22 Octomvrie p. m. un public tumultuos în frunte cu tinerii academici maghiari, adaugând și argumente faprice: ăuș și petrii.

Mai înainte, în 20 Octomvrie, tinerimea academică maghiară a ținut chiar o adunare după tôte formalitățile, în care ne ridică cu seriositate aceleași acuse.

Tinerimea maghiară dela celelalte școli superioare încă se alătură pentru a-ne acusa.

Și, nu numai că suntem acușati într'un cere restrins, ori înainte publicității, ci s'a adus și o hotărîre, ca să fim denunțați forurilor competente.

Nu așteptăm denunțare!

Ne presintăm înșine înainte forului nostru disciplinar și ne mărturisim păcatele, ne denunțăm noi:

Nu ne sfîșim să vorbim limba noastră dulce în ori ce loc și în fața ori și cui.

Cetim literatura limbei noastre, cetim ăiare românesce.

Aranjăm conveniri colegiale.

Incepem cu serute de cunoscință.

La aceste ocațiuni roștim vorbiri naționale.

Aranjăm concerte de caracter național românesc.

Am puté dădă să urmăim încă seria păcatelor noastre, dăr nu ne îndoim, că acăsta ocazie ne va reveni.

Unele dintre acusele ce ni s'au ridicat, sunt de atare natură, încât am fi nisce nemernici, dacă le-am merita, ăr dacă le am suferi pe nedrept, am fi lași.

În fața acestor acuse cerem: să se dovedescă întru cât suntem păcătoși și întru cât merităm să fim pedepsiți pentru păcatele noastre.

Onorat corp profesoral! Vă rugăm respectuos, dăr cu totă hotărîrea și irevocabil, ca pentru motivele espuse și în interesul integrității reputățiunii noastre, în interesul restabilirii relațiunilor naturale în sinul academiei, să se ordoneze în contra noastră cercetare disciplinară.

Oradea-Mare la 27 Oct. 1898.

Demetriu Lascu, Augustin Mireea, Emiliu Costea, Desideriu Tempelean, Vasiliu Gheție, Coriolan Stee, Dușan Spariosu, Iuliu Luchiciu, Isaia Ardelean, Iustin Mărșieu, Iustin Petruțiu, Nicolau Schiau, Nicolae Dițu, Nicolae Köváry, Leontin Boroș, Victor Creț, Valer D. Bercian, Afesandru Pop, Aurel Petrovici, Vasile Nicoruția, Iosif Iacob, Mihail Spăriosu, George Novacovicu, Al. Aciu, Corneliu Antal, Cornel Ianu.

Ori-cine pôte deduce din acăstă mărturisire și cerere, că junimea învinită nu are alt păcat, decât ține — precum trebuie s'o facă — la ființa sa românescă și la tôte notele specifice, cari o compun; și te cuprinde mirarea, cum mai este cu puțință, ca în acest timp al redeșteptărei popórelor, să se împedecă lumea de asemenea manifestățiuni naturale?

Cine urmăresce dezvoltarea vieții popórelor, acela de sigur a trebuit să afle ce rol important are tinerimea mai ales la generalizarea idealurilor unui

popor, și se admire vădând, cum sângele cald ășit din inimile tinere a sciut să propage în cele mai extreme arterii ale popórelor, entusiasmul pentru idealuri. Chiar și ăcesele în cari arimpege une-ori sângele tiner, ce bate mai repede, să judecă de tótă lumea cu bunăvoința dictată de argumente raționale și cumpătate. Ce om cuminte nu-și reamintesc timpul auriu al fericeitei tinerețe? Ce om cuminte va judeca virginalul entusiasm al tinerilor, cari — încă lipsiți de experiența amarelor descepciuni — iau avânt spre scopul propus, fără a considera la greutatea drumului și la suportarea ei?

Monumentala operă a nemuritoriului Schiller ne dă o nimerită caracterizare a tinerimei în cuvintele: „**Wär ich besonnen, hiess ich nicht Tell**”. Junimea n'ar fi junime, dacă ar începe acțiunile ei cu o mie de cumpăneli și considerante, împedecându-se de tôte eventualitățile, cari adese-ori slăbesc la cei mai în etate forța inițiativei ori zădărnicesc acțiunea începută spre dauna celor mai bune intențiuni și celor mai nobile scopuri.

Nu mai bucura se pôte deci un popor, când vede, că în tinerimea sa stă aprinsă schintea divină a entusiasmului pentru o causă ideală. Un popor, al cărui tinerime nu este patul cald pentru dezvoltarea neîmpedecată a idealurilor, este perdut.

Nevinovăția și curățenia purcederei motivează chiar trecerea cu vederea și scusarea eventualelor deviațiuni escesive. Așa este lucrul aiurea.

Dar în cazul mult ventilat al junimei române din Oradea-mare nu este vorba de escese, de aberațiuni, ci totul se învêrte pe basa celor afirmate până acuma, pe lângă descoperirea împregiurării, că tinerii nostri țin la limba lor și la atribuțiunile naționale ale neamului lor. ăre atmosfera saturată de idei naționale, în care trăim și respirăm, să nu influinzeze și asupra lor?

Timpul recent ne-a prezentat exemple, când pentru chestiuni de colorit național, bărbați serioși și cărunți și-au pierdut cumpătul, făcând în focul discuțiunii us chiar și de pultul bancelor din parlament! etc.

Nu e acum ridicul, ca într'un astfel de timp să faci gură și agitație în jurul chestiunii, că tinerimea academică română dela Oradea-mare s'a întrunit la o sără de cunoscință și a ținut în tótă liniscea vorbiri de natură națională? Curat ridicul, ca pentru un astfel de lucru de sine înțeles și nevinovat, se mobilizezi corpul profesoral, ba chiar și guvernul țerei!

Ca multe alte casuri, așa și acăsta este cu o dovadă mai mult, că: *ca la noi nicăiri*.

Condolente

din incidentul morții I. P. S. Metropolit Miron.

Ilustrății Sale dlui Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit și vicariu arhiepiscopesc în Sibiu.

Ofenbaia, 21 Oct.

Preoțimea și credincioșii din protopresbiterat, cunoscând grava situațiune ce s'a creat bisericii din incidentul răposării prea

bunului nostru arhiepiscop și Metropolit Miron, — sunt cuprinși de adânc doliu față de întreaga biserică.

Danciu,
protopresbiter.

Parastas în Cernăuți

pentru

sufletul fericitului Metropolit Miron.

Cernăuți, 25 Oct. v. 1898.

Stimate d-le Redactor!

După-cum anunțasem, ađi în 25 Octomvrie v. a avut loc în biserica seminarială din Cernăuți un parastas solem pentru sufletul fericitului nostru Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul. După finirea sștei liturgii celebrată cu rară pompă de P. C. S. Michail Dracinschi, rector seminarial și staurofor, asistat de Sântiile lor dl Dr. Teodor Tarnovschi, decanul facultății teologice și dl Stefan Marian, prefect seminarial, precum și dl Michail Boca, diacon — a urmat celebrarea parastasului.

Îndată la începutul actului înălțător, rosti distinsul orator dl Dr. Teodor Tomoschi o cuvântare scurtă, însă plină de efect, în care făcu cunoscut publicului distins, ce onorase cu prezența sa actul de pietate, incidentul, din care ne-am adunat a ridica rugăciuni la Părintele cereș; espuse greutatea direcțoriei arhieresci și multele obstacole, ce le-a întâmpinat înălțul defunct întru realizarea intențiunilor sale nobile pentru prosperarea și binele bisericeii și națiunei noastre, sfîrșind cu o rugăciune pătrunțătoare, pentru odihna sufletului răposatului Metropolit și pentru înaintarea în spiritul ortodox a ascultătorilor de teologie de origine din Ungaria și Bănat.

Prezenți au fost: I. P. C. Sa Archimandritul mitrofor Miron Călinescu, consilier consistorial, corpul profesoral a facultății teologice, dl Eugeniu Neșciuc, secretar consistorial, membrii redacțiunii fôiei „Patria” în frunte cu dl director Dr. Valeriu Branisce, ascultătorii de teologie din Ungaria și Bănat în corpore, mai multe dămne și dămni din societatea cernăuțiană.

Cântările liturgice și funebrale au fost executate de corul elevilor seminariului archidieceșan.

Pe lângă exprimarea adânc simțitei noastre mulțămiri față de acei Domni cari au contribuit prin ajutorul lor benevol la manifestarea actului nostru de pietate față de prăvrednicul nostru fost Mitropolitul Miron Romanul, rugăm pe Tatăl Atotăitorul, ca luând aminte rugăciunile noastre, să deefunctului Mitropolit, odihna binemeritată.

Teodor Botiș,
stud. theol.

Revistă Bisericescă.

Sêrbii cătră Maiestatea Sa.

Am amintit, sub acest titlu, în numărul nostru 115, că Conferența membrilor congresului bisericesc sêrbesc, a hotărât înaintarea la Maiestatea Sa a unui memorandum în afacerea pedecilor ce se pun mereu lucrării congresului și că Memorandul s'a și espedit subscris de 59 membri ai congresului.

Baronul Jivkovic, convocătorul conferenței și conducătorul ei, spune acum într'un articol publicat în „Sêrbobran” din Agram, ce cuprinde memorandum-petiție.

Petiția e redactată în limba germană, și într'ănsa membrii congresului arată, că după o paușă de mai mulți ani, anul trecut a fost convocat congresul lor național bise-

ricesc, însă fiind-că nu s'a conformat preten-siunilor guvernului, reprezentate prin comisarul aceluia, în 6 August a fost pe neașteptate și pe timp nehotărât, amânat. Comisarul guvernului pretindea, ca înainte de toate congresul să desbată proiectul pentru „reorganizarea autonomiei“ bisericei naționale sârbesei, iar până nu va isprăvi cu acesta, alte obiecte se nu fie admise în discuțiune la ordinea zilei. Congresul, care a stabilit ordinea de zi pe baza regulamentului său și între m-rginile legii, a voit să rezolve mai întâi și mai îngrabă cestiunile administrative, ce ani de zile fuseseră trăgănite, ca apoi să-i rămână timp pentru afacerile legislative, între care la locul prim opera organizării. Față cu acesta, comisarul guvernului a suspendat ședințele congresului. Astfel activitatea a fost împedecată și iarăși a trecut un an în nelucrare.

Arată cum în urma acestora, mai mulți membri ai congresului au ținut la patriarhul câte-va conferințe private cu scopul de-a încerca o înțelegere, dar fără succes. Imprejurarea acesta însă nu poate să împedecă activitatea legală a congresului, deoarece în afară de proiectul organizării „autonomiei“, congresul are multe alte afaceri importante, cari așteaptă fără amânare rezolvare. La aceasta se mai adaugă, că articolul de lege IX din 1868, privitor la organizarea congresului autonom, care articol a servit ca basă a scriptului prea înalt dela 20 Maiu 1897, congresul i-a satisfăcut prin mai multe hotărâri și ordinațiuni mai vechi ale sale, așa că acum ar pute fi vorba cel mult numai de perfecționarea acestor ordinațiuni.

Petiția atrage atențiunea Majestăți Sale asupra împregiurării, că din cauza ținerii neregulate a ședințelor congresului, nici nu s'a putut pune până acum la probă organismul autonom aprobat, și peste care nu se poate trage așa ușor dungă, nici se poate înlocui cu un organism, care se stea în contrast cu dezvoltarea națională a bisericei sârbesce și cu progresul cultural al poporului sârbesc.

Arată că o urmare a neactivității congresului este, că socotelile asupra averilor bisericesci, școlare și fundamentale, n'au putut fi înaintate congresului înainte de-a se fi înaintat guvernului pentru control, precum prescrie regulamentul congresual, ci la pretenșiunile repetite ale guvernului, au trebuit să fie înaintate — direct acestuia!

Petiția se încheie cu rugarea umilită și leală către Majestatea Sa:

„Să Vă îndurați, Majestate, a dispune preagrațios, ca să se continue ședințele congresului, ce a fost amânat în 6 August 1897 pe timp nedeterminat, pe lângă respectarea dreptului congresului, de a-și pute stabili însuși ordinea de zi“.

Și e subscrisă apoi de cei 59 membri, în frunte cu baronul Jivković, vicepreședintele congresului.

Cunoscând însă puterea cu care guvernul ungurese întrevine în astfel de cazuri la Corónă în favorul părerilor și ținutei sale, sunt foarte puțini cei-ce pun vre-o speranță în efectul acestei petiții.

Făgădueli Sârbilor.

Guvernul face Sârbilor făgăduințe, me-nite a'î îndupleca cum-va la „supunere“. Iată anume, ce cetim mai nou, în foile din Pesta:

„Majoritatea membrilor congresului sârbesc, se silește: acum să restituie pacea și înțelegerea între membri din cler și mireni ai congresului (? ca și cum nu s'ar înțelege destul de bine, încât afară de 4-5, toți au subscris petiția și tot solidari s'au arătat în ținuta lor!). Căci „oposiția“ congresului întrevede ați și ea, că stările de acum nu pot fi decât spre paguba poporului și bisericei sârbești, și că la rezultat nu vor să ducă.

„Dacă „înțelegerea“ isbutește, atunci deja în decursul acestei ierni, congresul va fi convocat de nou la Carloviț, și apoi e speranță că afacerile vechi bisericești și școlare, le vor putea odată rezolva totuși, în mod favorabil. Patriarhul dorește tare înțelegerea“.

— Nou episcop sârbesc la Neoplanta, precum într'una cu făgădueliile de mai sus comunică diarele maghiare, — va fi German Opacici, actualul administrator al episcopiei.

„Biserica Kalinderu“.

Este frumoasă și înălțătoare fapta de mai jos, pe care o aflăm descrisă pe scurt în diarele din București. Iată-o:

În 23 Oct. n. s'a reînceput cultul divin la „Biserica Kalinderu“ din strada Dómei (în București). Archimandritul bisericei cuviosul Ignatie Sirianu a oficiat binecuvântarea.

Acastă biserică a fost înființată în anul 1841 de familia Kalinderu, care o și întreține de atunci, și a fost acum reparată și înfrumusețată în mod foarte fericit. Lucrările începute în anul trecut s'au făcut de arhitectul Exner, de cunoscutul constructor Nae Andrei și de pictorul Tache Ionescu, după programa alcătuită de dl I. Kalinderu.

Cuviosul archimandrit Ignatie Sirianu a lădat familiile, care își perpetuează amintirea meritelor prin fapte mărețe și de iubire creștină, cum este înălțarea și întreținerea unei biserici, care e acum o podoabă a Capitalei.

Dl I. Kalinderu a exprimat în puține cuvinte mângăierea sufletescă ce simte vădând, cum cu ajutorul lui Dumnezeu și-a putut realiza creștină și artistică dorință. A arătat mai ales cum exemplul dat dela înălțimea tronului de Marele Carol, înființatorul sau reîntemeetorul atâtor biserici, și de M. S. Regina ale cărei capo-de-opere de artă religioasă-națională înfrumusețază catedralele noastre, a produs o eră de înflorire a artei religioase.

În cursul săptămănei precedente înalt Prea Sfințitul Metropolit Primat Iosif Gheorghian visitase sfântul locaș și înalt Prea Sfinția Sa binevoise a își exprima prea înalta mulțămire, de frumuseța lui.

Din diecesa Caransebeș.

Indrumări Reuniunilor învățătoresci. Comitetul „Reuniunii învățătorilor români gr-or. din diecesa Caransebeșului“ în ședința sa din 18/30 Octombrie a luat pentru anul de gestiune 1898/9, între altele următoarele dispozițiuni principale:

Sub conducerea Președinților Despărțimintelor, de până aci, să se efectuească reconstituirea Despărțimintelor, conform §-lui 37. din statutele Reuniunii.

2. Despărțimintele Reuniunii spre a satisface dispozițiunilor din §§-i 2 și 36 din statute, vor avea a ținea cel puțin două adunări, și în cât se poate ambulante, în cari membrii învățători să discute asupra cestiunilor pedagogice, adevă să țină disertațiuni și lecțiuni practice ce privesc mai de aproape școala și învățământul în școlile noastre populare, în conformitate cu principiile din instrucțiunile pentru conferințele învățătoresci. Cu ocaziunea ținerii de adunări, să ia partea la propunerile practice ale respectivei școle populare, și după demiterea școlarilor, să discute și să facă critica și observările de lipsă asupra propunerii respectivului învățătoriu, asupra disciplinei și a ocupării de odată a tuturor claselor, ca așa în preacșă continuă să se lămurască mai multe din principiile pedagogice.

(După „Foaia Liceeană“)

Din diecesa Aradului.

Adunare învățătorescă. „Reuniunea învățătorilor români dela școlile populare confesionale ortodoxe din protopresbiteratele I-VII“, este convocată de biroul comitetului său, dl Ioan Valențir, președinte, Demetriu Boariu, notariu, — la adunarea sa de toamnă, pe Marți în 3/15 Novembre a. e. în Comuna Socodor.

Să va ținea o prelegere practică cu copii din școala învățătorului Ioan Buștea din Socodor, apoi constituindu-se învățătorii în ședință, să lua în discuție prelegerea ținută și se vor face reflecții asupra ei. Raport despre starea cassei și noile incurgeri. Apoi va urma darea de samă a comisiunii alese pentru censurarea operatorilor încurseră la adunarea trecută, spre a fi recomandate și cetite și în adunarea generală; alegerea unei comisuni pentru censurarea operatorilor nou încurseră; cetirea temelor recomandate de comisie, eventual a tuturor; propuneri, interpelări și diferite discuțiuni didactico-metodice, la fine fixarea locului și timpului adunării viitoare.

Intemeiere de Convict. În 27 Oct. n. s'a ținut la Ciocova o adunare de învățători conchemați și întruniți în scopul întemeierii unui Convict. Adunarea a succedat peste așteptare. Învățătorimea din părțile Torontalului, Făgetului, Belințului și Timișorii, a arătat

frumos interes pentru idee și adunare, și peste 60 de învățători au venit la Ciocova de au luat parte.

DI inv. Iuliu Vuia a prezentat un proiect de statute privitor la convictul plănuț. După o matură discuție și cu înțelegere modificări, statutele s'au primit. În sensul lor în proiectul Convict au să fie primiți copiii din părinți gr-or., preferindu-se cei de învățători. S'a ales și un comitet provisoriu de lucrare în interesul realizării ideii.

(După „Bis. și Școala“)

Revistă Externă

Creta perdută pe veci.

Perdere pentru totdeauna a ostrovului Creta, este ați un fapt nu numai hotărât, ci și împlinit pentru Turcia.

Puterile au silit-o pe Turcia, ca deși învingătoare în războiul său ultim, să renunțe, de silă ca de voie bună, la stăpânirea asupra Cretei. Și Părta a renunțat.

Acastă renunțare însă, sunt de mult temeri, că va produce o mare sguđuire în întreg imperiul și o nemulțumire, ce se se manifeste primejdijs.

Pentru a se acoperi ore-cum pe sine în fața opiniei publice, Sultanul a recurs la un șiretlic: face responsabil pentru renunțare pe guvernul său, și ca un fel de demonstrare, că el, Sultanul, nici n'ar fi mers de sine în această cale, — va dimitte guvernul cât mai curând.

Ori-cum va fi, ați e fapt împlinit, că trupele turcesci s'au retras pe rând și ca neobservate, din Creta, și marile puteri nu mai vor să recunoscă „suveranitatea“ Sultanului asupra insulei, nici măcar ca simplă și golă formă, cum el le rugase, pentru-ca prin asta să mulcomescă în câțva agitațiunea din lăuntru pentru această pierdere.

Spaniolii vând Filipinele?

În cercurile diplomatice vieneze circulă șvonul, că conferința de pace americană-spaniolă dela Paris, va ajunge în curând la sfârșit.

Spania, se spune, se învoiește să cedeze și insulele Filipine Statelor Unite americane, în schimbul unei rescumpărări în bani. (Se știe că înainte de războiul Americanii se îmbiau să cumpere cu bani Cuba, și o plăteau bine, dar pe Spania n'a lăsat-o „ambiția“ la asta. Acum se vede c'a venit la alte idei mai bune, și vinde, decât să se mai zbată și să pierdă pe nimic pte. De altfel știrea nu e confirmată).

În urma acestora Uniunea americană va adresa puterilor o notă, prin care le va notifica, că după-ce a pășit prin noule cuceriri în șirul statelor coloniale, își schimbă ținuta ei rezervată

FOIȚA.

O insulă fericită.

Puțini au auzit de insula Santa-Kilda, deși nu e la capătul lumii și deși nu e cu totul populată, pentru-că, afară de nenumărate pasări de mare, are o populațiune de... 70 de suflete.

Cu toate acestea, insula Santa-Kilda e ca din povești, judecând după scrierea pe care ne-o face d. Kearton în „Wide-World-Magazine.“

La 50 de mile spre nord-vest de Hebridele exterioare, se găsește o grupă de patru insule: Santa Kilda, Doon, Borrera și Soa, dintre cari cele trei din urmă nu sunt decât niște enorme stânci, pe când Santa-Kilda, cea mai mare, are un mic golf accesibil pentru vapore, și, între stânci, o întindere de ore-care de pământ de muncă.

Când se dice că golful e „accesibil pentru vapore“, e numai dintr'un punct de vedere teoretic, căci de fapt, un vânt grozav bate aproape continuu pe cotele insulei, ceea-ce face abordarea foarte anevoioasă în timpul celor trei luni de vară, și cu totul

imposibilă în restul anului. Așa că, afară de lunile de vară, locuitorii din Santa-Kilda trăiesc absolut izolați de restul lumii.

De altfel, chiar vara, abia din când în când câte un vapor reușește să ancoreze la dênșii.

Anglia, de care depind în mod oficial, i-a lăsat din cauza acesta în părăsire. Nici un funcționar nu-i supără cu vizitele. Ei formează propriu zis o mică republică independentă, și nimic nu e mai curios decât tabloul vieții fericite și liniștite, pe care o duc acești locuitori, între valorile cotei și zidul stâncilor.

Republica lor are particularitatea, că e cărmuită de o — regină!

Ei aleg ca „regină“ pe cea mai frumoasă dintre fete și îi păstrează acest titlu până în ziua căsătoriei: măritată, ea redevine cetățenă, și o altă fată e aleasă în locu-i.

Acastă încântătoare „regalitate“, nu împedecă însă pe locuitorii din Santa-Kilda, să trăiască sub un regim din cele mai democratice.

Toți bărbații din insulă, tineri și bătrâni, se adună în fie-care dimineață, în lunga stradă a satului. Aci discută afacerile locale, se înțeleg asupra împărțirii muncii pentru

ziua întrégă, și după o jumătate de oră de deliberare, „ridică ședința“, gata să reia a doua-zi o dezbateră întreruptă.

Principală lor ocupațiune e vânătoarea de paseri de mare. Ei o fac în tovarășie, și s'era împărțesc tot ce-au vânat ziua.

Natural că la dênșii banii nu se cunosc Drept monedă servesc „paserile“, în toate schimburile de cari pot avea nevoie.

Femeile muncesc la câmp, pe când bărbații se ocupă cu vânătoarea. Tot ele supraveghează animalele, și sunt obișnuite, din tinerețe, să întindă lațuri paserilor de mare.

În toți anii un grup de fete tinere e condus în insula Borrera, unde rămân singure în timp de mai multe săptămăni, într'un fel de peșteră săpată în stâncă.

Ele învață acolo obiceiurile paserilor de mare cari sunt foarte numeroase în această insulă. Când se întâmplă ca vre-una dintre ele să se îmbolnăvescă, un foc aprins pe o stâncă previne pe cei din Santa-Kilda, cari vin în ajutor.

Trebuie să adăugăm în fine, că bărbații se ocupă cu cusutul, cu broderiile, etc.; Ei fac rochii pentru femeile lor, cari, în timpul acesta, lucrăză pământul.

Și viața acesta urmăză an cu an, esact aceeași de vre-o două veacuri.

Singura limbă întrebunțată, e vechiul dialect galic, păstrat în totă puritatea sa.

Vechile mode au fost deasemenea păstrate neatinsse dealungul anilor.

Femeile se îmbracă cu rochii de colóre deschisă și adesea împodobite cu bijuterii arhaice.

Nici în ce privește vânătoarea și pescuitul, nici în ce privește navigațiunea, locuitorii din Santa-Kilda n'au consimțit nici odată să schimbe procedeele moștenite din vécurile trecute.

Deși primesc cât pot mai bine pe străinii cari vara se gândesc să-i viziteze, în fundul inimii însă doresc, ca valorile să-i rețină departe de insula lor!.

De alt-fel, un singur lucru îi pte zugrăvi mai bine: de obicei sănătoși, ei nu cunosc de cât o singură bolă, un fel de influență care îi găsește, regulat vara, când vin străinii în insulă. Ei numesc bolă acesta „guturaiul străinilor“ și sunt îngrijați de aparițiunea ei cu câte-va luni mai înainte.

Vn.

din trecut și în viitor își va valdita și ea influența asupra chestiilor universale ce o vor privi.

Va „mijloci“.

O telegramă din Petersburg, dela 6 Nov. n. și pe care o luăm după foile unguresci, sună în următorul chip:

„Aici circulă svonul, că Imperatul Wilhelm, a avut înainte de plecarea sa în călătoria în Orient, o întrevorbire cu consulul rusesc dela Berlin. Imperatul l'a învoit, cu această ocaziune, la aceea, ca principele grec George, să fie guvernator al insulei Creta — și a promis, că va mijloci ca și Austro-Ungaria să se învoiescă!“

Se vede dară, că în chestii mari de politică esternă n'are cineva decât să câștige odată pe Imperatul Germaniei pentru un lucru, apoi de Austro-Ungaria habar să nu mai aibă, că Imperatul promite el însuși, că Austro-Ungaria va „mijloci“ el să se învoiescă (și dacă până aci nu s'a învoit).

De ce nu spune de-a dreptul va „porunci“, în loc de „mijloci“?

Alianța turco-germană.

„Frankfurter Zeitung“, care el a dat întâi versiunea încheierii unei alianțe germane-turcesci cu ocazia petrecerii Imperatului Wilhelm la Constantinopol, — spunea că de altfel dă știrea numai sub rezervă.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ din Berlin, diar apropiat de guvern, luând notiță despre svon, adauge: Bine a făcut numitul diar că a dat știrea numai cu rezervă, pentru-că această publicație, în cel mai bun caz, este un product al fantasiei.

Din ROMÂNIA

(Inzeștrarea unei școli, cu prețioasă bibliotecă). Principele Constantin Basarab Brancovănu, mare proprietar în județul Olt din România, a înființat pe spesele sale, o prea frumoasă bibliotecă la școala din comuna rurală Coteana, înzeștrându-o chiar dela început cu 1000 volume, cărți de sciință de mare preț!

(Finanțele Bucureștilor.) Exercițiul bugetar 1897—98, al comunei București, a dat un excedent de mai multe sute de mii de lei, cu toate că veniturile accizele, din taxele pe vinuri, au fost excepțional de mici, din cauza relei recolte a viilor.

Consiliul comunal, în ședința sa dela 8 Nov. n. a avut să se pronunțe asupra repartisării acestui excedent.

Întru amintirea eroilor independenței României.

Ministrul cultelor și instrucțiunii publice din România, a luat inițiativa întocmirii unor tabele a ostașilor morți în războiul pentru independență, din 1877—78. — spune „V. N.“.

Tabela a apărut zilele acestea într'un frumos volum. Ea cuprinde numele a celor cari au murit, fie pe câmpul de luptă fie prin ambulante, spitale, în timpul războiului, fie pe la casele lor puțin în urmă după război, din cauza rănilor sau a degerăturilor.

Adunarea numelor acestor ostași s'a făcut într'un timp de aproape un an de zile prin reșorții școlari și prin învățătorii sătești, cari au fost ajutați în cercetările lor de primari, de preoți, de oameni mai în vârstă de prin sate, de familiile și de rudele celor căzuți în război.

În stabilirea numelui s'a căutat a se pune, ca prenume, numele pe care l-a avut mai mult timp familia, din care ostașul a făcut parte, sau porecla care s'a transmis mai mult timp din tată în fiu. Acesta, ca să se cunoscă și să se distingă mai bine ostașul, și ca numele lui să devie ore-cum legendar în micul cerc de oameni, în care și-a trăit tinerețea înainte de a pleca la război.

În unele centre mai mari de populație, aflarea numelor celor morți în război nu s'a putut face prin corpul didactic, din cauză că aducerea aminte a acestor ostași a dispărut mai curând în aceste centre mai

mari de populație! Numele lor însă s'a luat din tabela trecută la sfârșitul operei „Istoricul războiului din 1877—1878“.

Tot din aceeași tabelă s'a luat și numele celor din județele Basarabene, din Cahul și Ismail (cari s'au luptat pentru neatrănarea României, apoi au căzut sub jug muscălesc...).

Cu numele ostașilor din fiecare comună s'a tipărit câte un tablou în mai multe exemplare, cari s'au așezat în toate școlile și bisericile comunei respective. Tabloul tipărit pe hârtie și lipit pe carton gros, cuprinde pe margini, deoparte și de alta, în formă de corună și în culori naturale, două cununi, una de laur și alta de stejar. Cununa este legată în partea de jos cu o panglică tricoloră, iar în partea de sus, la îmbinarea celor două ghirlande, sunt așezate două steaguri naționale, prinse în ghiare de vulturul românesc, care-și ia avântul!.

În mijlocul coronei sunt tipărite numele ostașilor cu gradul și cu regimetele sau batalioanele din cari au făcut parte.

S'a dat apoi ordine învățătorilor, să cante la toate ocaziunile să întipărescă în mintea și inima școlarilor numele ostașilor din comuna lor, arătându-le vitejia ce au desfășurat întru apărarea patriei.

Noutăți.

Pentru congres. Colegiul I. electoral preotesc din Sibiu, a ales ați, Joi, de deputat la congresul național-bisericesc electoral, pe Reverendissimul domn Dr. Remus Roșca, director seminarial și protopresbiter.

Nemulțumiri în statul major al armatei. Deciziunea monarhului, de a delătura statua eroului Hentzi din Budapesta, a produs, spun chiar și diarele maghiare, mari nemulțumiri în cercurile înalte militare vieneze.

Lueger a atacat viu pe Maghiari în ședința dela 8 Nov. a consiliului capitalei împărătești Viena, pentru pretențiunea lor de a îndepărta statua. Se spune că a făcut-o, având la spate statul major al armatei.

M. Sa, pentru liniștirea spiritelor, dă zilele acestea un prea înalt ordin de a cătră armată, explicând lucrul și liniștind statul major.

E bătătoare la ochi coincidența între aceste lucruri și între vestea ce vine în același timp și ca din senin, că ministrul de război al Monarhiei, Kriegerhammer, va abdice dela postul său îndată după încheierea Monarhului! Asemenea și ministrul de Landwehr austriac!

Scumpirea parțială a prețului zoznelor pe căile ferate. Semioficiosul „Bud. Tud.“ află, că comisia de tarife a căilor ferate, a ținut la 4 Nov. ședința în Pesta și a desbătut numeroase chestii privitoare la transportul pe liniile ferate. Între altele a hotărât modificarea parțială a înlesnirilor după zone, prin aceea, că prețul de transportare a bagajului, se fie creat.

Iar această „modificare“ n'ar fi stând dintr'altă, decât din ridicarea taxelor pentru bagage de patru ori mai sus, de cum ați sunt, după tariful de zone. Un bagaj, pentru care ați dai dela Pesta la Fiume 4 fl., ai să-l plătești cu 16 fl.

Cumularea bagajelor încă se fie oprită: fie-care bucată de bagaj, are să fie măsurată separat, și plătită separat.

Ședința s'a ținut sub președința ministrului de comerț, baron Dániel, fiind prezenți și consilierii Wekerle, Lukács, Hieronymi etc.

Membrii comisiei, cari nu's oficianți, se spune că au fost așa de surprinși de propunerea făcută și de primirea ei, încât ar fi părăsit simpla ședință în semn de nemulțumire! Dar conducătorii trenurilor, cari, se vede, simt și știu că nu es la socoteli, au mers înainte.

Și asta tocmai acum, când e să se desvelue statua, pe care marii neguători, cari ei au foarte mult de plătit sub acest titlu pentru ei și voiajorii lor, au comandat-o pe spesele lor, fostului ministru Baross, introducătorul tarifelor după zone!.

Un mare proprietar ungur, Zsembery dela Nitra (comit. Hont) și a lăsat prin testament cele cincimii de jugere de pământ, în preț de un milion florini, toate „Kulturregyletului“ din Ungaria nordică!

Cor bisericesc în Brașovul-vechiu

Aflăm cu bucurie, spune „Gazeta“, că harnicii Români din Brașovul-vechiu, sub conducerea noului lor preot, dl Maximilian, au luat hotărârea serioasă de-a înființa un cor bisericesc al lor. În scopul acesta au apelat la concursul d-lui profesor de muzică din loc, T. Popovici, care, după cum aflăm, cu plăcere a luat asupra-și sarcina înființării corului și înstruirii coriștilor. Corul va fi compus din inșiși parochienii, bărbați și femei, tineri și bătrâni. Fiind numărul parochienilor destul de mare nu încapă îndoaia, că se vor găsi destule elemente pentru a pute întemeia cu timpul un cor bun și puternic. Calea, pe care au plecat Românii brașoveni, e cât se poate de îmbucurătoare. Lipsa unui cor pentru biserică română din Brașovul-vechiu este, în adevăr, foarte simțită, mai ales fiind-că e și genant, ca tocmai într'un oraș ca al nostru biserică unei populațiuni atât de numeroasă, să fie lipsită de cor. Nu ne îndoiim, că și în această laudabilă năzuință a lor, Românii brașoveni vor întâmpina simpatia și sprijinul fruntașilor români din orașul nostru, mai ales fiind-că acum la început vor avea și mare trebuință de acest sprijin.

Fișpan la Deva, pentru comitatul Hunedorei, precum am amintit încă, a fost luat în combinare contele Nicolae Bethlen, prototatular comitatens din Torontal. Fôia oficioasă a publicat deja în 7 Nov. autograful preafinalt, prin care contele e numit comite suprem al comitatului Hunedorei.

În același număr se publică autograful, prin care la Pojon e numit, în locul lui Iuliu Szalavszky, de comite suprem baronul Dionisiu Vay.

Americanii — Francezilor. În portul mare și strălucit al New-York-ului, stă superbă „Statua Libertății“, o statuă uriașă, având în mâna dreaptă o faclă mare ridicată spre ceruri și arzând. Faclă e în fapt o lampă electrică cu un reflector puternic. Statua e un adevărat turn de iluminare, trimițând în nopțe până foarte departe pe mare, lumina faclii sale.

Americanii au căpătat această statuă, cadou dela Francezi.

Acum, din incidentul expoziției universale dela 1900 la Paris, Americanii vor să se revanșeze. S'a constituit o comisie, care să desvelue în timpul expoziției, o statuă la Paris lui Lafayette, marelui francez, care a fost soț de arme lui Washington.

Mac-Kinley, președintele Statelor, a primit cu multă plăcere ideea și a felicitat viu pe președintele comisiei constituite. Statua va fi desvelită în Paris la 4 Iuliu 1900 în ziua aniversării independenței Statelor-Unite.

Se asigură, că statua va fi ceva cel puțin așa de mare și superb, ca statua libertății din portul New-York, cu care Francezii i-au surprins pe Americani.

Naționalism și în sport!.. În „P. N.“ dela 7 Nov. cetim următoarea noutate, pe care diarul maghiar o dă cam cu gură acră:

„Din Neoplantă ni se scrie: Reuniunea biciclistilor a arangeat pe Duminecă o emulațiune între Palanca-germană și Neoplantă. Timpul nefavorabil însă a zădărnicit emulația. Și e tristă realitate, că chiar și în această reuniune creată de sport, s'a introdus politica de naționalitate. Deja cu o săptămână înainte, mari placate vesteau că góna proec-tată nu se va putea ținea în 6 Nov. Anunțarea a apărut în 3 limbi. În partea sârbăscă însă, era scris ungurește: „Német-Palanka“. Președința Reuniunii a observat această scriere a locului, numai pe placatul tipărit gata și pentru asta a luat jos toate placatele și a lipit peste numirea ungurească, pe cea sârbăscă: „Nemecki-Palanka“!

De n'o spune, nu se știa!.. În numărul său dela 8 Nov. „Magyar Állam“, una dintre foile cari prin tiparul seu tocit se presinta mai respingătoare pentru cetitor, — schimbându-și literile cu alte nouă, simpatice, plăcute, vestește pe cetitorii săi despre acest „eveniment“ cu următoarele cuvinte:

„Acelea dintre mijlocele ajutătoare ale luptelor noastre catolice, cari joacă mare rol în tehnica tipografică a foii, literale, în urma apăsării di de a mașinei, s'au tocit după o folosință de trei ani, deci a trebuit să le schimbăm cu altele.

„Onorații nostri cetitori pot vedea din numărul present, avantajioasă schimbare, dar

putem constata cu o cale, că ținuta noastră, nefiduciată în propovăduirea politice independente catolice și în apărarea ei, — nu s'a schimbat“....

Mare lucru! Adece să putea și să se schimbe de-odată cu literile?

Aetna vrea să urmeze Vezuviului. Din Catania se vestește, că în ținuturile din jurul muntelui Aetna se aud de mai multe zile vete năbușite suterane, și s'au simțit și cutremure de pământ. Între locuitorii din jurul muntelui e mare spaima și multe famili se refugiază. Locuitorii din comunele Caltagirone, Rometa, Linguaglossa și altele din jur, de teamă dorm pe câmp, unde și-au ridicat corturi. După tunetele și vetele puternice ce se aud, se așteaptă o explozie teribilă!

Si-a luat repede pedepsa. Într'un cupeu de clasa I. pe un tren accelerat ce mergea dela Köln la Ostende, călătorea o damă singură. La așezarea în cupeu, și-a pus lângă sine tasca de călătorie, în care avea giuvaere și hârtii de valoare, în sumă mare, și-apoi privea indiferentă lumea din afară, prin ferăstră. Când trenul părăsea tocmai orașul Hever, în apropiere de Mecheln, conductorul trenului auzi signalul de primejdie, și opri îndată trenul. Signalul venea din cupeul damei singuratice, pe care o aflară acolo amețită. După ce și-a revenit în fire, a povestit, că nainte cu câteva minute, un domn a intrat în despărțământul ei, și cu o lovitură bună de pumn la o latură a capului, a amețit-o, apoi luându-i tasca, a sărit cu ea de pe tren! Îndată au luat în cercetare linia înapoi, și nu departe au și găsit pe hoțul, — mort! Când sărise de pe tren, avântul l'a isbit cu capul de un stâlp de telegraf cât și-l'a crepat până la creeri. Tasca era lângă el, neatinsă.

VARIETĂȚI

„János-borbát“.. Cine nu cunoște tipul neblăzniciului „János-borbát“, personificarea hăbăuciei, aflătoare se vede în exemplare prea dese și prea splendid „desvoltate“ printre Secui și Unguri tip atât de spiritual persiflat de pișcătorele noastre anectode populare? Ai crede că firea batjocoritoare a Românului a creat aceste tipuri atribuite poporului unguresc. Celui ce ar presupune însă exagerare în aceste anecdote, îi punem înainte următoarea întâmplare adevărată, descrisă de „Országos Hírlap“ alui Mikszáth Kálmán, literat maghiar și deputat Bánffyst, în Budapesta. O aflăm în numărul dela 7 Oct. n. c. al numitei foi, la noutățile zilei.

Bătrânul Ádám Gál din Száldobágy, spune „Orsz. Hírl.“, a dus la târgul dela Oradea-mare doi mânzi frumoși. I'a și vândut cu preț bun.

Având bani a intrat într'o boltă să cumpere vre-o fluierică de zăhar la nepotul. Boltașul tocmai scria ceva pe o hârtie roșietică.

Intrând omul, a lăsat scrisul și-i dee ce-i trebea.

Până să-i aducă însă fluiericile, Ádám Gál a șters hârtia roșie, punându-o în buzunar!.. A plecat apoi repede. În strada vecină a scos-o, să vadă cu ce s'a procopsit? A silabisat și a aflat că e — Mandat postal! Bravo, și-a dis, uite în colțul de jos e scris Wien, așa-dar asta merge tocmai la Viena, unde feciorul seu Miška, slugește la cătane! O să trimit feciorului niște parale, că la cătane dămine bine-i prind niște crețaruși. Pe mandat era deja scris 8 fl. Fie dară 8 fl., și-a dis luminatul János borbát. Și a scris pe coupon, că „Ádám Gál din Száldobágy trimite banii ăștia fiului seu“. Că ce era incolo scris pe mandat, n'a mai putut ceti, că era — nemțește! A pus banii la poștă. A căpătat însă scrisore într'un târziu, că fecioru n'a primit banii. S'a dus cu fața îngrijată la poștă iară:

— E pricină domnule! Nu mi-ați trimis banii la fecior!

— Ce fel de bani? întrebă funcționarul.

— Iacă ăștia! Și scote ricipisa.

Oficialul postal, cetind recipisa întrebă:

— D'apoi nu capeți d-ta fôia?

— Ce fel de fôie?

— D'apoi fôia nemțască, la care ai trimis banii?

— Eu bani la fôie? și încă la una nemțască?

— Da, da, la „Neue Freie Presse“!

Teranul ungur sta hăbăuc. Cu mult greu au putut scote dela el cum ajuse la mandat, că adece l'a furat dela negustorul cutare, care se vede că-l pregătise pentru abonarea numitului diar, și cu acel mandat a trimis banii înloc de fiului seu, — diarul lui „Neue-Freie-Presse“! Apoi se mai tragi la îndoială anecdotele despre secui și ungurii!..

Nr. 488—1898

[201] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala confesională greco-orientală română din Sărata, protopresbiteratul Avrigului, se escrie prin această concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- a) Salariul anual de 300 fl. v. a.;
b) quartir natural;
c) lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post de învățătoriu se-și subțernă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral gr.-or. în Avrig (posta Avrig, Felek, Szabenvármegye) până la termenul susindicat.

Avrig, 5 Octobrie, 1898.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent. Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Avrigului.

Ioan Căndea,
protopop.

Nr. 521—1898 protopr.

[200] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea celor trei posturi învățătoresci dela școala confesională gr.-or. română elementară din Sighișoara, se publică conform Veneratului ordin consistorial dto 24 August a. c. Nr. 6111 școlariu concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Pentru învățătorul clasei I. salariu anual de 300 fl., și anume 206 fl. din cassa alodială în rate lunare decursive, 64 fl. restul din repartițiune; quartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

2. Pentru învățătorul clasei a II-a salariul anual de 300 fl., și anume: 235 florini din cassa alodială în rate lunare decursive, 64 fl. restul din repartițiune; quartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc, — plus trei stângini de lemn de stejar în natură.

3. Pentru învățătorul clasei a III-a salariu anual de 300 fl., și anume: din cassa alodială 275 fl. în rate lunare decursive, 64 fl. restul din repartițiune, plus 40 fl. relut de quartir și șese stângini de lemn, — trei de fag, trei de stejar, în natură.

Reflecții la aceste posturi cu îndatorirea a prevedea instrucțiunea școlarilor dela 6—12, și celor dela 12—15 ani, — și a ține în mod perondătoriu în Dumineci și sârbători strana în biserică, — se-și așternă pețițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Sighișoara, 30 Septembrie 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighișoarei, — în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

D. Moldovan,
protopop.

Nr. 4510—1898

[202] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de notar comunal devenit vacant în comuna Topârcea, comitatul Sibiiu, cercul Mercurea, se escrie prin această concurs cu următoarele emolumente:

1. Salar anual de 1000 cor.
2. Paușal de călătorie 160 cor.
3. locuință naturală resp. ecivalent corăspunător.
4. 656⁰ pământ spre folosire liberă.
5. Taxele normate pentru lucrările private.
6. La casul denumirii de matriculant de stat 200 cor.

Cererile concursuale instruite în sensul §. 6 I. 1883 și §. 73: XXII. 1886 au a se presenta subscrisului până în 20 Novembre după amăzi la 6 ore.

Mercurea, în 2 Nov. 1898.

Pretorele cercual suprem.

Mangesius.

Orologie de buzunar americane.

Cu garanță, că nickelul nu-și schimbă colorea, construcția mai esactă și mai bună decât a celor mai scumpe.

Prețul de bucată florini 3.—

Pe lângă garanță, până unde ajunge provisiunea.

Lângă orologiu lanț argintit cu 60 cr.

Aparat de ras — automat.

Fox, fabricat veritabil de solingen, distins la multe esposiții, nu cere praxă. Tăierea eschisă. Lucru curat și comod. Scutesce de bôle de piele. Durabil și scutesce de spese.

O bucată fl. 3.—

Tăișul *** e din oțel strălucitor, celelalte părți din alpaca.

Un tăiș separat lângă el fl. 1.—

Se pot comanda la:

POLLÁK SÁNDOR, reprezentantul principal.

Budapesta, V. ker. Kálmán-utca 17.

Colectanților se espedeză la 5 bucăți, unul gratis. [183] 14—30

Cel mai eficace MIJLOC DE CASĂ, pentru a regula mistuirea, pentru a produce o circulațiune regulată a sângelui, pentru a depărta părțile stricate și defecțuoase ale sângelui (condițiunile esențiale pentru susținerea sănătății) precum și pentru delăturarea repede și sigură a bôlelor de stomach d. e. lipsa de apetit, rigăitul, vânturi, grăță, dureri de stomach și fole, sgărcei de stomach, îngreunarea stomachului cu bucate, flegmă, congestiuni de sânge, hemoroide, bôle femeiești, bôle de intestine este de 40 ani probat

BALSAMUL DE VIAȚĂ al Dr. ROSA.

din farmacia lui B. FRAGNER în Praga 203-III.

Acesta favorizează întreg actul mistuirei, produce un sânge sănătos și curat și este un remediu de casa popular probat, sigur și estins.

1 sticlă 50 cr., 1 sticlă dublă 1 fl.
Prin postă 20 cr. mai mult.

Pentru mântuirea de ori-ce aprinderi rani și umflături, se folosește cu succes sigur la inflamare, oprirea laptelui și întârzierea peptului (țitelor) femeiesci, la întârzierea, la abscese, noduri, purôie (Eiterpusteln) carbuncule, la rani și sugei la degete, la întârzierea, umflături, nime etc. de 50 ani probată

Alifia de casă de Praga

Vindecarea se face fără dureri prin infușta alinătoare a alifiei. [50] 16—30

In doze a 25 și 35 crucerii.
Pe postă plus 6 cr.

Atențiune!

Fiecare se cêră numai preparate originale din farmacia lui B. FRAGNER în Praga și se observe, ca tôte părțile invălitorei balsamului Dr. Rosa se fie provădate cu alăturata marcă rotundă de scutire, asemenea tôte părțile invălitorei alifiei de casă de Praga pörta marca de scutire în trei unghiuri alăturată!

Ori-cine îmi anunță o falsificare primesce o remunerațiune!

Mii de scrisori de recunoscință stau la dispoziție spre vedere.

Deposite în farmaciile I. Török, Budapesta. A. Egger, Budapesta, apoi în Sibiiu la E. Rumler, K. Müller și K. M. Herzberg.

Depositul principal **B. FRAGNER**, farmacie „la vulturul negru” în Praga, colțul stradei Spornier Nr. 203.

ESPEDIȚII CU INTORCEREA POSTELI

Cărți cu prețuri reduse!

Adunarea cuvântărilor comisarilor școlari din 1863 și 1864 . . .	fl.	—10
Adunarea raportelor dela directorii distr. de școlă în 1865 . . .	"	—15
Anthorismos de A. baron de Șaguna dela fl.	—50	" —25
Causa rom. la 1872, edată de comitetul conf. naț.	"	—15
Comentariu la patenta din 1854 de I. cav. de Pușcariu, 2 tomuri dela fl.	2.—	" —50
Polemia (Critica) contra Heliade de A. bar. de Șaguna . . .	" "	—50 " —20
Cunoscințe folosite la căsătorii " " " " " " " "	" "	—50 " —15
" practice despre grădini și cultivarea lor de Dr. P. Vasici	" "	—50 " —25
Disertațiune de G. Bellissimus	" "	—20 " —08
Ex. Sa Archiepiscopul și Metr. A. bar. de Șaguna de N. Popea .	"	—10 " —10
Ein juridisch-politisches Charakterbild von einem Unbefangenen .	"	—10 " —10
sau aceeași în limba maghiară	"	—10 " —10
Geschichte der gr.-or. Kirche in Ost. Ungarn de Șaguna dela fl.	1.—	" —50
Invățătorul și poporul	" "	—50 " —20
Istoria bis. pol. naț. de Tincu Velea	" "	1.— " —40
Liturgia Sf. Ioan pe note	" "	2.50 " 1.—
Macroviotica sau măestria de a lungi viața de P. Vasiciu, după Hufeland, 2 tom.	" "	1.15 " —50
Memorial din 1860	"	—05 " —05
Orele libere de I. c. de P.	"	—05 " —10
Predigten de A. bar. de Șaguna	"	—10 " —20
Sunete și răsunete de Z. Boiu dela fl.	—60	" —05
Adaas la promemoria, germ.	"	—05 " —50
Teologia pastorală de A. Șaguna dela fl.	1.—	" —50
Testamentul nou	" "	1.— " —50

De vânzare în

Librăria Tipografiei archidieceesane, Sibiiu.

„Motto”.

Dacă dorești, ca mândra fortună
Pôme de aur se-ți dăruiască:
Sus, cu grăbire 'n a ei grădină
Săminte-aruncă, ca se 'ncolțescă.

Și acesta nu e pur fantasmă,
Căci a deitei mare-inspirare
La încercarea în loterie
Aduce adesea avere mare!

Losuri de clasă la a III. loterie

se află în mare alegere de numeri la

cassa de bancă

NUSSBÄCHER & BEER, Brașov.

Câștigul principal în casul cel mai favorabil

un MILION Coróne.

Prețul: $\frac{1}{1}$ = fl. 6.—, sau Lei 12.70, $\frac{1}{2}$ = fl. 3.—, sau Lei 6.35, $\frac{1}{4}$ = fl. 1.50, sau Lei 3.20, la comande prin postă cu 30 cr. sau 70 bani mai mult.

Prospecte gratis.

[199] 4—5